

EL POBLE CATALÀ

Director: PERE COROMINAS

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
EST. 16. TELEFON 2298

ANY XIII. NÚM. 39523

BARCELONA, DIMARTS 22 DE FEBRER DE 1916

UN NÚM. 5 CÈNTIMS

IMPRENTA ESTEREOTIPIA
EST. 16. TELEFON 2298

Avui és l'últim dia de la Quinzena Blanca dels magatzems EL BARATO

Nota: No's possible complaure als que demanen s'allargui la "Quinzena Blanca". Pensin tots, sense equivocar-se, que "EL BARATO" a venut aquests dies els articles de Llenceria, comprats a preu antic, sense cap utilitat

EL PORT FRANC

Les respostes del Govern

Mentres fora de Catalunya es dona aquest trist espectacle d'unes peticions sense veritable causa justificadora i d'unes protestes sense raó, a Barcelona, amb el seny, el comediment i l'equanimitat més admirables, ens preparam per a que la concessió del Port Franc surteixi en la realitat els bons resultats que la teoria ens anuncia.

Ja'n parlarem de com al nostre entendre i segons la major part de les personalitats més enteses en la matèria, s'ha d'anar a l'organització per al funcionament de aquest Port Franc, però sigui dit per ara que a això respon amb perfecta unanimitat de criteri l'entrevista celebrada el darrer divendres a Casa de la Ciutat i els acords adoptats amb ocasió de la mateixa per la Comissió Consistorial que s'ocupa d'aquest assumpte i els representants de les nostres corporacions econòmiques.

Si no hi haguessin altres motius aquest bastaria per a justificar les enèrgiques i resoltes manifestacions amb que, així el ministre d'Hisenda com el comte de Romanones, han contestat a les inoportunes exigències de la Comissió saragocana, ja que amb la nostra actitud es demostra una vegada més les condicions que'n nosaltres concorden per a que la concessió sigui un important factor de riquesa amb les seves conseqüents repercussions per tot el país.

No obstant, s'ha de reconèixer que per a ésser fetes amb tanta decisió han degut d'intervenir en l'ànim del Govern influències d'un caràcter polític que, tant per la transcendència de l'assumpte a que es refereixen, com per l'actualitat que avui adquireixen a Catalunya, s'han de consignar en tota la seva alta significació.

No volem oblidar la tendència i l'actuació política que ha fet en tot moment el senyor Urzaiz un home mereixedor de les més vives simpaties del país, però sigui per què'l seu pensament i l'interès de Catalunya coincideixin, o sigui per què creu de debò en la conveniència d'atendre les nostres justes reclamacions, el cert és que les

seves paraules, com les del President del Consell, constitueixen potser la més enèrgica i clara defensa de l'actitud de Catalunya que mai hagi surtit dels llavis d'un polític de l'Estat central.

En aquest cas no tan sols es ve a confirmar en els fets tangibles el que s'ha anunciat en paraules vagues o expressions col·lectives, sinó que s'ha ratificat amb els conceptes més francs i més aguts, en la mateixa violència d'una negativa i una polèmica, que no hauria adquirit aspectes més cantalluts en la propia sala de sessions del Congrés, el decidit propòsit de reconèixer la bondat de les aspiracions catalanes i la conveniència de satisfer-les encara que sigui contra tot l'ambal·lum de les protestes aparatoses.

Als que'n acusen de conxorxes vergonyants amb el Govern, hem de presentals-hi, avui, aquesta mostra de la conducta que segueix en aquesta etapa el partit liberal respecte de la nostra terra, per a demostrar que, no el nostre suposat amistançament sinó la sincera reconeixença de l'apoi que's presta a les aspiracions catalanes, és el que'n ha de fer agrair, en aquest país a on per anar a favor de Catalunya des del Govern es necessita l'abnegació de passar per l'impopularitat del reste d'Espanya.

Els hem de presentar aquesta mostra substancial de semblant actitud per què's fiesin ademés que la bona voluntat que fem ressaltar i que nosaltres celebrem pels positius beneficis que reporta a Catalunya, no se circoscriu ara d'una satisfacció de partit o a un interès especial, com ha passat amb el «regionalisme» dels polítics madrilenys, als quals han hipotecat els homes de la Lliga la nostra franca bandera catalanista, sinó que s'exten als interessos generals del nostre país, que és als que aspirem a servir amb la força i l'instrument de la nostra agrupació política.

Nosaltres som gelosos com ningú de la rectitud i la puresa dels nostres principis, que formen part dels nostres més fonsos sentiments, però això no respon a l'intima satisfacció del nostre pen-

sament i de la nostra idea, no ha d'ésser preferit mai a l'interès de la nostra patria, i per això, si convingués, els sacrificarien en les ares del seu altar.

I com que, ademés, amb aquesta ideologia no hi ha vinculat cap interès particular de grup, tampoc hem de recórrer al burde simulacre d'una hardida defensa dels nostres ideals, amagant sota d'ells aquells interessos que amb el seu veritable nom no's podrien afavorir, en privilegis i preferències, amb el sol nom de Catalunya.

Si és veritat que no és el predomini o la situació de certes perso-

nes el que guia la política de la Lliga, si és així mateix veritat que no ha d'ésser la preponderància de determinades tonalitats polítiques els que l'ha d'interessar preferentment, ja que, segons diu, en ella hi cap tot hom, els regionalistes, en la teoria, es troben en una insoluble contradicció per que en lloc de combatre a qui pot haver influït per què'n les altes esferes del Govern es prenguessin aquestes patriòtiques resolucions, haurien d'ésser ells els primers en felicitar-les.

Però una cosa es predicar i altra...

Centre Nacionalista Republicà

Plaça de Catalunya, 22, primer

Dijous vinent, dia 24, a les deu del vespre, Conferència pública a càrrec de don Oriol Martorell, sobre'l tema:

Del Port o Dipòsit franc

Dels interessos col·lectius i particulars

Rectificació del Consell Electoral

En el patí d'entrada de les Cases Consistorials, estan exposades al públic, per a coneixement dels electors que figuren en les llistes electorals dels districtes II i III municipal, amb domicili, quines cases han sigut enderrocades per la reforma urbana, quins noms seran exclosos de les respectives seccions per disposició del quefe provincial d'Estadística si els interessats no fan constar oportunament els seus actuals domicilis, per a lo qual deurán presentar-se a les tenències d'alcaldia del districte a que corresponen.

El personal de les tenències facilitarà els trasllats amb les menors molesties per al públic i sense gastos de cap mena.

Cursará oficialment el trasllat, donant-se les altes en els domicilis que corresponguin a cada canvi sollicitat. Deurán sol·licitar-se aquests canvis durant els dies que falten d'aquet mes.

Aquesta rectificació afecta a 1,111 electors, dels quals corresponen 255 a les seccions 4, 7, 8, 11, 14 i 21 del districte II municipal, i els altres 856 a les seccions 6, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 20, 21, 22, 23, 24 i 25 del districte III.

Per a consultar les llistes o algun dubte que tinguin els interessats poden passar per l'Oficina electoral del Centre Nacionalista Republicà, Plaça de Catalunya, 22, primer, telefon 1751, totes les tardes de 2 a 7.

De l'U.F.N.R.

Juventut escolar Nacionalista de Figueres

Uns quantes estudiants nacionalistes de Figueres han tingut la noble idea d'organitzar una Joventut Escolar que sigui lo que foren en altre temps aquests nens, és, treballar per Catalunya i anar a la davantera en tots aquells moments que sia precisa la defensa d'una cosa nostra.

Creiem que l'èxit coronará els esforços dels enarriats joves nacionalistes de Figueres als qui felicitem per la seva generosa idea.

J. N. R. de Barcelona

Se convoca a tots els socis d'aquesta Joventut, a la reunió general extraordinària que's celebrará aquest vespre a dos quarts en punt de deu, per a tractar de varis assumptes interessants.

Se recomana a tots els socis la més puntual assistència.—El secretari, J. Sans Vaque.—El president, Albert Solsona.

TEATRE

NOU.—LA PRIMA DE BIBIANO, sainet madrileny en tres actes per "Lluís Candelas"

No sabem perquè l'autor d'aquest xispejant sainet ens el vol fer passar per un vaudeville. Será per a seguir la moda i seguir la corrent del públic que te un xic massa de carencia per aquell gènere?

«La prima de Bibiano» és tot un excel·lent sainet de costums madrilenys amb situacions variadament còmiques i altres de sencillament burdes i amb els trucs propis per a fer passar una bona estona al públic, posats en joc per un habilitíssim comedidgraf, com el que s'amaga sota el predomini de Luis Candelas.

Els tipus estan dibuixats amb gran trassa sobretot el protagonista i Don Leon, interpretats amb gran justesa per en Montero i en Ricart Fuentes. Son d'algunes caricatures vivents mogudes per un observador gens vulgar que sab ridicular les humanes flaqueces amb un to tan escatí com flagellant.

Ha fet molt bé en Montero en donar-nos a conèixer aquest graciosíssim sainet i trobem justificat l'èxit que assolí a Madrid. Potser l'acció resulta una mica diluïda, deixada amb excés; però, en aquell públic li devia anar molt més bé així, que no amb un excés de sobrietat que's lo que aquí agrada més.

El sainet—per acabar de resultar-ho més—acaba amb una saludable moraleja, que escau per complet a la trama de l'obra.

Ademés, dels esmentats, se distingiren en l'interpretació la senyora Rosales i els senyors Gallego i Pedrola. Els demés compliren.

L'última que l'obra se presentés de una manera tan descuidada i que se hi notes una manera evident que havia sigut poc assajada. Aquestes d'algunes empèitures l'èxit que hauria assolit aquesta distreta producció d'un ingeni gens vulgar, que te totes les dots d'un humorisme acabat.

FLAM.

La Política

Als regionalistes

La Lliga ha proclamat ja els seus candidats a diputats a Corts: Per Berga: don Manuel Farguell. Per Castellersol: don Francesc Cambó.

Per Granollers: don Bonaventura M.ª Plaça.

Per Puigcerdà: don Eusebi Bertrán i Serra.

Per Santa Coloma de Farnés: don Joan Ventosa i Calvell.

Per Vilanova i Geltrú: don Josep Bertrán i Musitu.

Per Vich: don Narcís Verdaguer i Callis.

El Nacionalisme Republicà a Valencia

El republicanisme passa a Valencia, com en moltes ciutats espanyoles, per una fonda crisi, resultat d'una serie de desavinències socials i personalismos.

D'això, com és natural, se'n apropien les dretes i la ciutat del Turia, que semblava redimida ja del caciquisme, torna estar envoltada per la orpèl·la de polítics vividors que la priven de manifestar-se esplendorosa, ja que li tallen en flor les seves nobles ansies de lliberació.

Temps ha que assiduament parlem en les nostres columnes del ressorgiment d'un nacionalisme valencianista, manifestat en una serie d'actes que alegraven els nostres cors, fets aimadors de les llibertats patries.

Aquest moviment nacionalista no era polític en el sentit partidista, però ara, un nucli de joves entusiastes i estudiosos, s'han constituït en Joventut Nacionalista Republicana i s'han imposat la noble tasca de predicar en apostolat les idees que encarnen les sanitoses paraules de Nacionalisme i Republica.

Entre els republicans, els joves nacionalistes han trobat fortes resistències; per part d'altres partits de caràcter monàrquic ja no cal dir-ho. Però ells surten amb una empena extraordinària, llencant a la via pública un manifest d'irreductible hostilitat al règim actual i de franca declaració autonòmica.

En dit manifest s'hi barregen les recordances dels bons temps de Valencia, quan era lliure i governada per Governos liberals i defensors dels interessos legítims dels ciutadans i la llibertat d'homes i pobles senten una forta repugnància contra aquell domini que se'ls imposa desde Madrid, enviant-los homes a regir els seus destins, sense tenir en compte que no tant sols no coixen les aspiracions d'un poble enamorat del seu passat i anhelos d'un gloriós pervindre, sino que no es volen pendre la molestia de estudiar-les i atendre-les.

Senten aquests joves nacionalistes republicans valencians la mateixa ansia de lliberació que sentim els catalans que combreguem les mateixes idealitats. Pot ésser la seva fe i el seu entusiasme per lo seu haurà nascut de l'entusiasme i la fe nostre, defensat amb tanta vehemència i explicat per les nostres viles.

Ells, els valencians nacionalistes, ens creuen ja ridims d'aquestes oligarquies caciquistes que Valencia sofreix amb tot el pes de cosa morta. Amb tot, no devem enganyar-los per què no s'enganyin ells. Volem dir-los que no ha mort encara en la nostra Catalunya l'arrel del caciquisme que rebrota de tant en tant per algun camp d'aquesta terra feconda. Això demostra que costa molt matar-lo, malgrat els anys que se segueix combatent-lo amb sanya. I els nacionalistes valencians, amb aquest apostolat de lliberació emprés, comencen una tasca que no saben quan acabarà i que seria difícil.

Haurán de lluitar contra tot, fins contra moltes d'aquelles persones amb les que havien comptat amb la seva amistat. Però així si perquè la seva companyia sigui fructífera ha d'ésser feta sense desmai, amb aquell entusiasme que un posa sempre en la defensa de les seves coses, que seves són les llibertats que'ls han arrebatat. El seu programa és herós, és extens, difícil de conseguir i per això la lluita serà ruda. Ho serà perquè ens ha costat conseguir a nosaltres una Mancomunitat migrada, i ells la donaven esplendor; perquè el règim se'ls tirarà al damunt amb les seves urpes, com ho fa ara amb nosaltres perquè volem tenir una amplia autonomia dins la Diputació per crear escoles nostres. I així passarà amb la llibertat que demanen els Ajuntaments, de les Universitats, de l'ensenyança valenciana primària, de la llibertat en els impostos, municipalització de serveis públics, creació de biblioteques públiques, ferrocarrils i altres millores que convertirien en una Valencia autònoma, adherida a la federació de totes les demés nacionalitats ibèriques.

Per això els senyallem lo difícil qu'es donar un pas en aquest camí tan ple d'espines. Però tenim fe que els nacionalistes republicans de Valencia no cediran, resistiran amb valentia aquesta lluita, com n'han resistit d'altres. Comencen la seva tasca en un moment oportuníssim: moment en el que tothom ha perdut la fe i l'entusiasme i que sols aquests dos grans ideals que son els de Patria i Llibertat poden fer despertar la consciència adormida de un poble. Així, d'aquestes circums-

tàncies, nasqué el nacionalisme a Catalunya; amb la mateixa empena volem que naixi a Valencia.

Catalunya no podrà deixar abandonada a la seva germana Valencia en la nova lluita. Compten doncs, els nacionalistes republicans de Valencia, amb un apoi que no comptavem nosaltres. Que el despertar de Valencia sigui precursor del que esperem de les altres regions d'Espanya!

Les vagues

ELS PALETES

Segueix en el mateix estat la vaga dels paletes.

Ahir es registraren varies coaccions.

ELS METALLERES

Els constructors mecànics tornaren ahir al treball, tal com ho acordaren el divendres.

Alguns lampistes entraren també al treball.

DE CALAF

La vaga dels obrers de les mines de carbó de Calaf, ha terminat concedint l'empresa augment de jornal.

L'AUMENT DEL PREU DEL GAS

La Comissió gestora contra l'aument del Gas, posa de manifest a totes les societats i consumidors de que el divendres dia 25 del actual a les 4 de la tarda es celebrará un grandíssim mitja al Palau de Belles Arts i de que menys es celebra dit acte, estiguin els establiments tancats en senyal de protesta, havent-hi disposats a la «Unió Gremial», Plaça del Teatre, 2, i a l'«Agremiació de Taberneros», Frontoria, 1, principal de 4 a 6, cartells per a posar-los en dita hora en la porta.

La comissió gestora nomenada per l'Assamblea de delegats d'entitats gremials i societats polítiques i recreatives, ha enviat un informe a la informació oberta per l'Ajuntament sobre l'aument del preu del Gas.

Jocs Florals de Lleida

PREMIS ORDINARIS:

- I.—Flor natural.
- II.—Englantina d'or i argent, ofrena de l'Ajuntament de Lleida.
- III.—Viola d'or i argent, ofrena del Bisbe de Lleida.
- IV.—Vuitanta pessetes, al millor treball en prosa sobre llengua catalana o historia de Catalunya.
- V.—Cinquanta pessetes, a un treball de prosa literaria.

PREMIS EXTRAORDINARIS:

- VI.—Del «Cós d'Adjunts». Un objecte d'art, al millor estudi sobre la obra artística d'en Xavier Gosé.
- VII.—De la Diputació provincial. Un objecte d'art, al millor i més breu «Compendi d'història de Lleida per a servir de text a les escoles de primera ensenyança».
- VIII.—De la Societat Econòmica d'Amics del País. Un objecte d'art, a la millor descripció, en prosa o vers, d'una festa o costum popular catalana.
- IX.—De la Cambra Oficial de Comerç de la provincia de Lleida. Un objecte d'art, a un treball de tema lliure, en vers o prosa.
- X.—Del Casino principal. Un objecte d'art, a un treball en prosa o vers, de tema lliure.
- XI.—Del Casino Independent. Un objecte d'art, a un treball en vers o prosa, de tema lliure.
- XII.—Del senyor Josep Agelet Garrrell. Un objecte d'art, a un treball de tema lliure en vers o prosa.
- XIII.—Del senyor Ricard Ramos Cordero. Un objecte d'art, a un treball, en vers o prosa, de tema lliure.

Formen el jurat calificador, Ernest Moliné i Brasés, president; Enric Arderiu, vis-president; Josep M.ª Vicens, Manuel Pere, Emili Galcerán, Pere Castro, vocals; Manuel Herrera i Gés, secretari.

Les composicions s'enviarán al secretari, Plaça Sant Llorenç, 1, per tot el dia 1 d'abril vinent.

L'acte es celebrará del 10 al 17 de Maig, junt amb la festa major.

El Municipi

Notes de l'alcaldia

En el despatx de l'Alcaldia tingué lloc ahir al matí l'acte de l'entrega de una vara i feli, amb que l'Ateneu Autonomista del districte III ha obsequiat al alcalde accidental senyor Duran i Ventosa. Estigueren presents a l'acte els regidors senyors Gili Puig, Roure, Cirera, Rovira, Raventós, Bell, Jover, Andreu, Cararach, Puig

